

Att bilda en förening

**Kultur och Fritid
Föreningservice**

Mölndals Stad

Innehållsförteckning

Föreningen	Sidan 3
Uppstartskede	Sidan 3
Dagordning - Ett PM för den som leder mötet	Sidan 3
Styrelsen	Sidan 5
Årsmöte	Sidan 5
Ekonomi	Sidan 7
Medlemmar	Sidan 8
Stadgar	Sidan 8
Annat viktigt att tänka på	Sidan 10

Föreningen

De flesta föreningar startas genom att ett antal människor med ett gemensamt intresse bestämmer sig för att bilda förening med ett visst ändamål. De vill utveckla sina intressen i organiserad form.

Det finns två sorters föreningar. De vanligaste är de *ideella föreningarna*. En ideell förening har ofta ingen ekonomisk verksamhet. Man har inte heller bildat föreningen för att tjäna pengar på den. Ideella föreningar styrs inte av några lagar. Detta innebär att en grupp människor kan bilda förening utan tillstånd från någon myndighet. *Ekonomiska föreningar* däremot ska främja sina medlemmars ekonomiska intressen genom ekonomisk verksamhet. Det betyder att medlemmarna tjänar pengar på sin förening. Ekonomiska föreningar är kooperativa. Det betyder att varje medlem arbetar åt föreningen, kanske är det t.ex. en hantverksförening. Alla medlemmarna arbetar i föreningen och de säljer tillsammans sina saker. Det finns en lag om ekonomiska föreningar.

Uppstartskede

När man startar en förening ska man ha en tillfällig styrelse, en interimsstyrelse. Styrelsen skriver förslag till stadgar, stadgarna är föreningens regler.

För att första mötet ska gå smidigt är det nödvändigt att initiativtagarna; planerat mötet, förberett sig på tänkbara frågeställningar, utarbetat ett förslag till stadgar och upprättat en dagordning med vilka frågor som skall behandlas.

Initiativtagarna bör även ta kontakt med kommunen för att ta reda på regler som gäller i kommunen för eventuella föreningsbidrag, om det finns hjälp till lokaler och om det föreligger speciella krav på föreningen för att man t ex skall vara bidragsberättigade.

Glöm inte heller att;

- Kalla alla intresserade till allmänt möte
- Affischera eller annonsera och ta kontakt med de som kan tänkas vara intresserade.

När beslut är tagna om stadgar, namn och styrelse anses föreningen bildad.

Dagordning - Ett PM för den som leder mötet

1 Mötets öppnande

Någon av initiativtagarna hälsar de närvarande välkomna och ger en kort information om syftet med mötet och presenterar den som arbetat med förberedelserna. Deltagarna antecknas på en lista som vid behov kan användas som röstlängd.

2 Godkännande av dagordning

Dagordningen läses upp för godkännande

3 Val av ordförande för mötet

Någon väljs att leda dagens förhandlingar (oftast, den som börjat leda mötet).

4 Val av sekreterare för mötet

Någon väljs att föra protokoll över dagen förhandlingar.

5 Val av två justeringsmän och tillika rösträknare

Justeringsmännen ska kontrollera att innehållet i det förda protokollet är riktigt, de fungerar också som rösträknare under mötet om det behövs.

6 Information om initiativtagarnas förarbete

Informera om intresset för bildandet av en förening:

- möjlighet att få hjälp av kommunen
- villkoren för att komma med i en riksorganisation (ex Sveriges Riksidrottsförbund)

7 Beslut om bildande av föreningen

Ställ frågan om föreningen ska bildas.

8 Beslut om föreningens namn

Tala om vilket namnförslag som ni kommit fram till och besluta om detta eller något annat namn.

9 Fastställande av stadgar

Gå igenom det stadgeförslag som ni förberett. Läs upp paragraferna och godkänn dessa var för sig. Det är viktigt att alla förstår vad varje paragraf betyder.

10 Fastställ årsavgiften

Fastställa årsavgiften för kommande verksamhetsår.

11 Val av föreningens ordförande, valet är på ett år.

12 Bestäm antal styrelseledamöter

Detta finns oftast redan i stadgarna och är därmed beslutat redan vid punkt 9 (bäst med jämnt antal + ordförande).

13 Val av övriga styrelseledamöter

Den första gången väljs hälften på ett år och övriga på två år (se stadgarna)

14 Val av suppleanter

Välj en eller flera (ofta två) suppleanter som kan ingå i styrelsen om ordinarie ledamot är förhindrad. Suppleanterna väljs oftast på ett år, välj suppleanterna i turordning.

15 Val av revisorer

Revisor får inte sitta i styrelsen eftersom han sedan ska granska styrelsens förvaltning och räkenskaper. Revisor väljs oftast på ett år.

16 Val av valberedning

Valberedningen förbereder personvalen till nästa årsmöte. Styrelseledamot kan ingå, men ska då inte stå på omval vid nästa möte. Förslagsvis väljs tre medlemmar, med en som sammankallande.

17 Budget

Om det finns en budget, ska redovisning ske och den ska godkännas, eventuellt med vissa förändringar.

18 Övrigt

Här kan övriga frågor behandlas. Dock ska inga ekonomiska frågor behandlas på denna punkt

om frågan inte fanns med på dagordningen.

19 Mötet avslutas

Föreningens nu valde ordförande tackar för visat intresse och förklarar mötet avslutat.

Styrelsen

Styrelsen fördelar inom sig arbetsuppgifter/ ansvarsområde

- Ordföranden leder föreningens arbete, sammankallar och leder styrelsens möten.

Ordföranden är firmatecknare, tillsammans med kassören.

- Vice ordföranden är ordförande när den ordinarie ordföranden inte kan. Alla föreningar har inte en vice ordförande.

- Sekreteraren skriver protokoll vid möten och sköter posten. Sekreteraren sköter också »pappersarbetet«, dvs hon/han skickar brev till medlemmar och styrelse och har ordning på alla papper som kommer till föreningen. Alla medlemmar ska ha tillgång till och kunna läsa mötesprotokoll.

- Kassören sköter föreningens ekonomi. Han/hon betalar räkningar, tar in medlemsavgifterna och sköter bokföringen. Kassören är firmatecknare, tillsammans med ordföranden.

Ledamöter kan ha olika arbetsuppgifter, det bestämmer styrelsen.

Suppleanter är ersättare för ledamöterna.

Valberedning arbetar inför årsmötet och föreslår vilka som ska sitta i styrelsen.

Revisorer (oftast två) kontrollerar styrelsens arbete och bokföringen. De ska också kontrollera att föreningen har gjort det som medlemmarna har bestämt. Revisorerna skriver en »rapport«, där föreslår de om styrelsen får ansvarsfrihet eller inte - alltså om styrelsen får godkänt.

Styrelsen beslutar om firmatecknare, ev. utser man olika kommittéer med andra uppgifter: Föreningsfester, föreningslotterier, utbildningsfrågor, läger/resor och ungdomsansvarig

I en ideell förening finns inte några regler för lägsta antalet ledamöter i styrelsen. I en mindre förening bör det dock vara lämpligt med minst tre personer i styrelsen. Styrelsen väljs av medlemmarna på årsmötet och är föreningens verkställande ledning.

Årsmöte

Årsmötet är det viktigaste mötet i föreningen, det är då alla medlemmar bestämmer vem som ska sitta i ordinarie styrelsen, valberedning och revisorer. Befattningarna väljs oftast för ett år framåt. Det är årsmötet som bestämmer vad föreningen ska arbeta med. Om årsmötet tycker att styrelsen skött sig dåligt kan de välja ny styrelse. Styrelsen arbetar mellan årsmötena. Styrelsen måste göra som det står i stadgarna och vad årsmötet bestämt.

På det första årsmötet beslutar man också om stadgarna och när man ska ha årsmöten i framtiden.

Mellan två årsmöten kan man ha medlemsmöten. Kanske är det något viktigt som man behöver alla medlemmars synpunkter på, då kallar man till medlemsmöte. Alla har då möjlighet att få säga vad de tycker. Styrelsen gör sedan vad medlemsmötet har sagt.

Årsmötet beslutar om:

- tillsättande och avsättande av styrelse och revisorer
- medlemsavgifter
- hur årets vinst ska användas i föreningen
- ändring av stadgar
- upplösning av föreningen
- föreningens organisation

Dagordning för årsmötet

- 1 Mötets öppnande
- 2 Godkännande av dagordningen
- 3 Val av mötesordförande
- 4 Val av mötessekreterare
- 5 Val av två justeringsmän tillika rösträknare
- 6 Uppläsande av styrelsens verksamhetsberättelse
- 7 Uppläsande av styrelsens ekonomiska berättelse
- 8 Uppläsande av revisionsberättelsen
- 9 Beviljande av ansvarsfrihet
- 10 Uppläsning av kommande verksamhetsplan och budget
- 11 Val av föreningsordförande
- 12 Val av styrelseledamöter
- 13 Val av suppleanter till styrelsen
- 14 Val av revisorer
- 15 Val av valberedning
- 16 Fastställande av medlemsavgifter
- 17 Övriga frågor
- 18 Mötet avslutas

Revisor/revision

En ideell förening kan ha en revisor, men två revisorer bör utses och dessutom en ersättare.

Vanligtvis väljs revisorerna för ett verksamhetsår i taget.

Styrelsen ska tillhandahålla revisorerna föreningens räkenskaper, protokoll, medlemsregister och övriga handlingar som revisorerna önskar ta del av.

Revisorerna bör alltid få styrelseprotokoll tillsänt sig, likaså ekonomiska rapporter.

Extra årsmöte är styrelsen skyldig kalla till:

- när föreningens styrelse tycker det behövs
- när en revisor begär det
- när minst en tiondel av medlemmarna begär det

Vid extra årsmöte är det bara de ärenden som föranlett mötet som ska behandlas. Kallelse till årsmötet kan göras på olika sätt t ex:

- genom brev till samtliga medlemmar
- genom annons i den lokala tidningen eller medlemstidningen

De flesta föreningar är demokratiskt uppbyggda. Alla medlemmar har lika stor rätt att påverka och alla är lika viktiga. När man ska besluta om något, har varje medlem en röst.

Ekonomi

Kassören kan öppna ett bankkonto eller plusgiro-konto för föreningens pengar och köpa en kassabok (eller motsvarande), där utgifter och inkomster bokförs.

För att öppna bankkonto eller plusgiro-konto behövs ett mötesprotokoll, där det står föreningens hela namn, vem som sitter i styrelsen, vem som har rätt att teckna kontot (firmatecknare). Protokollet ska vara justerat (underskrivet av justeringsmän). Bank eller Svensk Kassaservice kan hjälpa dig med vilka papper som behövs.

För att få föreningen registrerad och få ett organisationsnummer behöver någon, till exempel ordföranden kontakta skattemyndigheten. Man måste inte registrera föreningen, men det är bra att ha ett organisationsnummer.

Det finns bidrag som föreningar kan få. Pengar som man får i bidrag för särskilda saker får man inte använda till annat.

För att alla ska se hur föreningen använder pengarna, är det mycket viktigt att bokföringen fungerar.

Om föreningen betalar en medlem eller någon annan för arbete, måste man oftast betala skatt och sociala avgifter, då måste föreningen också vara registrerad och ha ett organisationsnummer. Ring alltid skattemyndigheten och fråga vilka regler som gäller. Om man betalar skatt och sociala avgifter måste man deklarerera, men ideella föreningar kan slippa deklaration. Ring och prata med skattemyndigheten, de kan hjälpa dig.

Medlemmar

De flesta ideella föreningar har öppen medlemsintagning. För att föreningen ska bli befriad från skatt måste den vara öppen för alla, det samma gäller för att få statliga och kommunala bidrag.

Ansökan om medlemskap görs muntligt eller skriftligen till föreningens styrelse. Regler för inträde bör finnas med i föreningens stadgar.

Medlem har rätt att delta i möten och andra sammankomster som ordnas för medlemmarna och har rätt till information om föreningens angelägenheter.

När en medlem inte betalar medlemsavgiften upphör medlemskapet. Regler för utträde bör finnas med i stadgarna. Beslut om utestängning av sociala skäl ska fattas med stor försiktighet.

Stadgar

Ekonomiska föreningar, bostadsrättsföreningar, ideella föreningar eller stiftelser enligt svensk lagstiftning kan inte bildas utan att stadgar har antagits eller godkänts. Stadgarna är grunden i en ideell förening, de ska kortfattat informera medlemmarna om föreningens ändamål vad man har för regler etc.

Personerna som vill bilda föreningen ska upprätta förslag till stadgar.

Det finns ingen lag på vad stadgarna ska innehålla, men de bör innehålla vissa grundläggande regler för föreningens verksamhet.

I föreningens stadgar ska helst detta ingå:

- föreningens namn
- var föreningen finns
- vad föreningen vill (föreningens ändamål)
- vem som kan bli medlem
- vem som kan uteslutas
- hur många som ska sitta i styrelsen
- hur styrelsen ska väljas
- hur styrelsen ska arbeta
- hur många revisorer föreningen ska ha
- hur många personer som ska vara valberedning
- vem som är firmatecknare
- när årsmötet är
- om man ska ha medlemsavgift
- hur man ska kunna lägga ned (avsluta) föreningens arbete

FÖRSLAG TILL STADGAR FÖR EN STÖRRE IDEELL FÖRENING

§ 1 Föreningens namn och hemort

Föreningens namn är med som hemort

Föreningen är medlem i Riksförbundet

§ 2 Ändamål och uppgifter

Föreningen har till uppgift att verka som gemensam minoritets-, intresse och fritidsorganisation för samt att främja gemensamma sociala och kulturella strävanden med målet att uppnå jämställdhet med landets majoritetsbefolkning.

Föreningen är partipolitiskt och religiöst obunden.

Föreningen förverkligar sin uppgift i enlighet med sina stadgar samt på det sätt som fastställts vid föreningens möten.

För att förverkliga sina mål kan föreningen anordna:

- möten och tillställningar för behandling av aktuella kultur- och andra samhällsfrågor
- studie- och annan fritidsverksamhet bland sina medlemmar
- informations- och rådgivningsverksamhet
- göra framställningar och förslag till myndigheter om medlemmarnas situation och upprätthålla kontakt med dessa

För finansiering av föreningens verksamhet uppbär föreningen medlemsavgift av sina medlemmar samt mottar bidrag och donationer.

§ 3 Medlemmar

Medlem i föreningen kan varje person bli som förbinder sig att följa dessa stadgar.

Föreningen är skyldig att föra förteckning över sina medlemmar. Till hedersmedlem kan på styrelsens framställan kallas en person som på ett förtjänstfullt sätt verkat för föreningens bästa.

§ 4 Medlemsavgift

Föreningens medlemmar erlägger årligen en medlemsavgift vars storlek för nästkommande år fastställs av föreningens årsmöte.

§ 5 Medlemskapets upphörande

Medlem som bryter mot dessa stadgar eller genom sitt handlande åsamkar föreningen eller dess strävanden skada, kan på förslag av styrelsen och av föreningsmötes beslut skiljas från medlemskapet. Styrelsen ska informera den berörde om sitt förslag om uteslutning minst en vecka före det möte där beslut om uteslutning ska behandlas. Medlem som inte erlagt medlemsavgift anses ha utträtt ur föreningen.

§ 6 Verksamhets- och räkenskapsår

Föreningens verksamhets- och räkenskapsår är kalenderår. Räkenskaperna och handlingar rörande förvaltningen ska tillställas revisorerna minst fyra veckor före årsmötet. Revisorerna ska till styrelsen två veckor före årsmötet överlämna en skriftlig berättelse om den utförda granskningen.

§ 7 Föreningsmöte

Beslutanderätten i föreningen utövas av dess medlemmar på föreningsmöten. Föreningsmöten hålls då styrelsen så anser det behövt eller då minst en tiondel (1/10) av medlemmarna kräver det för att behandla ett och samma ärende.

Föreningens årsmöte ska hållas före 15 mars.

På föreningsmöte har endast föreningens medlemmar rösträtt och endast medlem kan inväljas i styrelsen. Som medlem räknas endast den som erlagt medlemsavgift för det löpande verksamhetsåret.

Hedersmedlem har närvaro-, yttrande- och förslagsrätt vid föreningens möten. På föreningsmötena fattas besluten med enkel röstmajoritet. Röstningen sker öppet om inte någon av mötesdeltagarna kräver sluten omröstning. Val förrättas med slutna valsedlar. Vid lika röstetal avgör lotten.

Kallelse till föreningsmöte ska gå ut till medlemmarna genom brev eller på annat sätt som beslutas av årsmötet. I kallelsen ska meddelas vilka ärenden som ska behandlas.

På föreningens årsmöte ska följande ärenden behandlas:

att mötet är stadgeenligt utlyst

fastställande av mötets dagordning

val av ordförande, sekreterare och två protokolljusterare/rösträknare för mötet

behandling av styrelsens berättelse över verksamheten föregående år samt beslut om dess godkännande

behandling av föreningens bokslut och revisorernas utlåtande över detta samt beslut om fastställande av bokslutet

beviljande av ansvarsfrihet

val av styrelse

val av revisorer

val av valberedning

behandling av ärenden som av styrelsen förelagts årsmötet

beslut om medlemsavgiften

övriga frågor

§ 8 Styrelsen

Föreningens verkställande organ är styrelsen.

I styrelsen ingår föreningens ordförande, som väljs för högst två år i sänder samt minst fyra övriga ledamöter, bland vilka styrelsen väljer vice ordförande för ett kalenderår i sänder.

Styrelsens ledamöter väljs för två år i taget, så att årligen hälften av dem är i tur att avgå.

I styrelsen ingår dessutom minst två suppleanter, vilka väljs för ett år i taget. Vid styrelsens sammanträden har dessa yttrande- och förslagsrätt samt rösträtt, då de fungerar som ersättare för ordinarie ledamot.

Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden eller då denne är förhindrad av vice ordföranden eller då minst hälften av styrelsens ledamöter kräver detta.

Styrelsen är beslutsför om ordföranden eller vice ordföranden och minst hälften av övriga ledamöter är närvarande.

Kallelse till styrelsens möten ska alltid tillställas revisorerna.

§ 9 Firmatecknare

Föreningens firma tecknas av två i föreningen, föreningens ordförande eller vice ordförande tillsammans med kassören. Styrelsen utser en styrelseledamot att teckna firma i kassörens ställe, då denne är förhindrad. Vid kan styrelsen utfärda fullmakt att teckna firma i vissa ärenden.

§ 10 Upplösning av föreningen

Beslut om upplösning av föreningen ska fattas av föreningens årsmöte samt därefter vid föreningsmöte som hålls tidigast en månad efter årsmötet. Ärendet ska omnämnas i kallelsen till mötet. beslut om upplösning av föreningen kan inte fattas med annat än med fyra femtedels (4/5) majoritet bland de närvarande medlemmarna.

Vid upplösningen av föreningen överlämnas tillgångarna till föreningens förbund eller kommunen.

Juridisk person

En förening är en juridisk person, vilket betyder att föreningen kan skriva avtal, ansvara för skulder, vara arbetsgivare m.m.

Förening blir juridisk person när stadgarna är antagna och styrelsen vald.

En juridisk person (förening)

- kan äga saker
- teckna avtal
- vara arbetsgivare
- vara part inför myndighet
- kan försättas i konkurs

Annat viktigt att tänka ihåg:

Protokollet är en sammanfattning av besluten under sammanträdet. För att klara detta måste sekreteraren föra anteckningar om vad som diskuteras och beslutas.

Resultaträkning och balansräkning

När året är slut gör man en resultaträkning och en balansräkning.

Revisionsberättelse

Resultaträkning och balansräkning skall granskas av revisorer som skriver en revisionsberättelse.

Bidrag

För att bedriva verksamhets behövs det pengar. Dessa kan föreningen skaffa genom medlemsavgifter, lotterier, basarer m.m.

Genom bidrag stöder samhället föreningar som bedriver barn- och ungdomsverksamhet.

Mölnåls Stad, Kultur & Fritid ger olika slag av ekonomiska bidrag till olika kategorier av ideella föreningar.

Föreningen måste ha sakliga skäl för uteslutningen innan beslut fattas. Vanliga personmotsättningar är inte tillräcklig orsak för uteslutning.

Medlem har inte någon rätt att själv gå in och kontrollera styrelsens arbete dvs titta på handlingar, bokföring m m. De valda revisorerna ska granska styrelsens arbete. Föreningens styrelse lämnar redogörelse vid årsmötet.

Ett medlemskap i förening är personligt och får inte överlåtas till annan person.

Medlemsavgiftens storlek varierar mellan olika föreningar. Avgiften bör vara rimlig.

Familjemedlemsavgift kan mycket väl användas, detta minskar familje- kostnaderna.